TEISINGUMO TEISMO (devintoji kolegija) SPRENDIMAS

2018 m. rugsėjo 20 d.*

„Apeliacinis skundas – Konkurencija – Europos Komisijai pateikto skundo atmetimas – Europos Sąjungos intereso nebuvimas“

Byloje C–373/17 P

dėl 2017 m. birželio 20 d. pagal Europos Sąjungos Teisingumo Teismo statuto 56 straipsnį pateikto apeliacinio skundo

Agria Polska sp. z o.o., įsteigta Sosnovece (Lenkija),

Agria Chemicals Poland sp. z o.o., įsteigta Sosnovece,

Star Agro Analyse und Handels GmbH, įsteigta Allerheiligen bei Wildon (Austrija),

Agria Beteiligungsgesellschaft mbH, įsteigta Allerheiligen bei Wildon,

atstovaujamos advokato P. Graczyk ir *radca prawny* W. Rocławski,

ieškovės,

dalyvaujant kitai proceso šaliai

Europos Komisijai, atstovaujamai J. Szczodrowski ir A. Dawes,

atsakovei pirmojoje instancijoje,

TEISINGUMO TEISMAS (devintoji kolegija),

kurį sudaro kolegijos pirmininkas E. Juhász, teisėjai K. Jürimäe (pranešėja) ir C. Lycourgos,

generalinis advokatas N. Wahl,

kancleris A. Calot Escobar,

atsižvelgęs į rašytinę proceso dalį,

atsižvelgęs į sprendimą, priimtą susipažinus su generalinio advokato nuomone, nagrinėti bylą be išvados,

priima šį

* Proceso kalba: lenkų.

Sprendimą

1 Savo apeliaciniu skundu *Agria Polska sp. z o.o.*, *Agria Chemicals Poland sp. z o.o.*, *Star Agro Analyse und Handels GmbH* (toliau – *Star Agro*) ir *Agria Beteiligungsgesellschaft mbH* prašo panaikinti 2017 m. gegužės 16 d. Europos Sąjungos Bendrojo Teismo sprendimą *Agria Polska ir kt. / Komisija* (T-480/15, EU:T:2017:339, toliau – skundžiamas sprendimas), kuriuo buvo atmestas jų ieškinys dėl 2015 m. birželio 19 d. Komisijos sprendimo C(2015) 4284 *final* (byla AT.39864 – BASF (prieš tai *AGRIA ir kt. / BASF ir kt.*)) atmesti jų skundą dėl iš esmės 13 augalų apsaugos produktus gaminančių ir platinančių įmonių kartu arba tarpininkaujant keturioms profesinėms organizacijoms ir vienai advokatų kontorai tariamai padarytų SESV 101 straipsnio ir (arba) 102 straipsnio pažeidimų (toliau – ginčijamas sprendimas), panaikinimo.

Teisinis pagrindas

2 2002 m. gruodžio 16 d. Tarybos reglamento (EB) Nr. 1/2003 dėl konkurencijos taisyklių, nustatytų [SESV 101] ir [102] straipsniuose, įgyvendinimo (OL L 1, 2003, p. 1; 2004 m. specialusis leidimas lietuvių k., 8 sk., 2 t., p. 205) 7 straipsnyje nustatyta:

„1. Kai Komisija, veikdama skundo pagrindu ar savo iniciatyva, nustato [SESV 101] straipsnio ar [102] straipsnio pažeidimą, ji gali priimti sprendimą, reikalaujantį, kad įmonės ar įmonių asociacijos nutrauktų pažeidimą. Tuo tikslu ji gali skirti įmonei ar įmonių asociacijai bet kokią elgesio ar struktūrinę koreguojančią priemonę, proporcingą įvykdytam pažeidimui ir būtiną pažeidimui veiksmingai nutraukti. Struktūrinės priemonės gali būti skiriamos tik tuo atveju, jei nėra lygiai taip pat veiksmingos elgesio priemonės arba jei lygiai taip veiksminga elgesio priemonė būtų įmonei didesnė našta nei struktūrinė. Komisija taip pat gali konstatuoti, kad pažeidimas padarytas praeityje, jei ji turi teisėtą interesą tai daryti.

2. Skundą 1 dalyje nurodytais tikslais turi teisę pateikti fiziniai ar juridiniai asmenys, galintys įrodyti turį teisėtą interesą, ir valstybės narės.“

3 2004 m. balandžio 7 d. Komisijos reglamento (EB) Nr. 773/2004 dėl bylų nagrinėjimo Komisijoje pagal [SESV 101] ir [102]straipsnius tvarkos (OL L 123, 2004, p. 18; 2004 m. specialusis leidimas lietuvių k., 8 sk., 3 t., p. 81) 7 straipsnio „Skundų atmetimas“ 1 ir 2 dalyse numatyta:

„1. Kai Komisija mano, kad, remiantis jos turima informacija, nėra pakankamo pagrindo imtis veiksmų dėl skundo, ji informuoja pareiškėją apie savo motyvus ir nustato terminą, per kurį pareiškėjas gali pateikti savo požiūrį raštu. Komisija neprivalo atsižvelgti į pastabas raštu, gautas pasibaigus terminui.

2. Jei skundo pateikėjas per Komisijos nustatytą terminą pareiškia nuomonę, bet dėl skundo pateikėjo raštu pareikštos nuomonės skundas nėra įvertinamas kitaip, Komisija savo sprendimu atmeta skundą.“

Ginčo aplinkybės ir ginčijamas sprendimas

4 Toliau pateikiamas ginčo aplinkybių ir esminių ginčijamo sprendimo aspektų, kurie išdėstyti skundžiamo sprendimo 1–19 punktuose, kiek jie svarbūs šiai bylai, trumpas apibendrinimas.

5 2010 m. liepos 1 d. *Agria Polska* pateikė *Urząd Ochrony Konkurencji i Konsumentów* (Konkurencijos ir vartotojų apsaugos įstaiga, Lenkija) (toliau – *UOKiK*) skundą (toliau – nacionalinis skundas) dėl 13 įmonių augalų apsaugos produktų gamintojų arba platintojų, kartu arba tarpininkaujant keturioms profesinėms organizacijoms, įsteigtoms atitinkamai Belgijoje, Vokietijoje ir Lenkijoje, ir vienai advokatų kontorai, padaryto 2007 m. vasario 16 d. *Ustawa o ochronie konkurencji i konsumentów* (Įstatymas dėl konkurencijos ir vartotojų apsaugos) (Dz. U., Nr. 50, p. 331) pažeidimo.

6 2010 m. rugpjūčio 10 d. raštu *UOKiK* prezidentas informavo *Agria Polska*: kadangi nacionaliniame skunde nurodyta veikla susijusi su 2005 ir 2006 m., ši įstaiga negali pradėti jos tyrimo. Iš tikrųjų pagal Konkurencijos ir vartotojų apsaugos įstatymo 93 straipsnį procedūra dėl konkurenciją ribojančio elgesio negali būti pradėta praėjus vieniems metams po tų metų, kuriais buvo užbaigtas atitinkamas pažeidimas.

7 2010 m. rugpjūčio 30 d. *Agria Polska* iš naujo pateikė *UOKiK* prašymą pradėti tyrimo procedūrą ir nurodė, kad pateiktas nacionalinis skundas taip pat susijęs su Europos Sąjungos konkurencijos teisės taisyklių pažeidimu.

8 2010 m. lapkričio 22 d. raštu *UOKiK* prezidentas patvirtino savo nuomonę ir patikslino, kad Lenkijos teisėje numatytas vienų metų senaties terminas taikytinas net ir tada, kai prašoma tyrimo dėl Sąjungos konkurencijos teisės nuostatų pažeidimo.

9 2010 m. lapkričio 30 d. *Agria Polska*, *Agria Chemicals Poland*, *Star Agro*, *Agria Beteiligungsgesellschaft* ir *Agro Nova Polska sp. z o.o.* pateikė skundą Komisijai pagal Reglamento Nr. 1/2003 7 straipsnį (toliau – skundas). Šis skundas apima tuos pačius subjektus kaip ir nacionalinis skundas. *Agro Trade Handelsgesellschaft mbH* ir *Cera Chem Sàrl.*, atitinkamai Vokietijos ir Liuksemburgo bendrovės, prisijungė prie skundo (toliau kartu su *Agria Polska*, *Agria Chemicals Poland*, *Star Agro*, *Agria Beteiligungsgesellschaft* ir *Agro Nova Polska* – pareiškėjos).

10 Skundas buvo pateiktas dėl SESV 101 straipsnio pažeidimo. Jame taip pat nurodyta, kad viena iš nacionaliniame skunde nurodytų bendrovių – *RWA Raiffeisen Ware Austria AG* – pažeidė ir SESV 102 straipsnį.

11 Pareiškėjos kaltina skunde nurodytus subjektus susitarimu ir (arba) suderintais veiksmais. Tai buvo piktnaudžiavimas koordinuotai teikiant skundus Austrijos ir Lenkijos administracinės valdžios ir teisėtvarkos institucijoms, keliant abejonių dėl pareiškėjų komercinės veiklos teisėtumo, kiek tai susiję su reikalavimais, taikomais augalų apsaugos produktams, ir tokių produktų lygiagrečios prekybos sąlygomis, įskaitant mokesčių sąlygas.

12 Dėl minėtų subjektų klaidingų, iškreiptų ar net melagingų pareiškimų, kuriais buvo siekiama pašalinti jas iš rinkos, nepagrįstai buvo atliekami įvairūs minėtų valdžios institucijų administraciniai patikrinimai.

13 Po šių procedūrų pareiškėjoms buvo skirtos baudos ir nustatytos priemonės, draudžiančios prekiauti augalų apsaugos produktais, todėl pareiškėjos prarado didelę ir sunkiai susigrąžinamą rinkos dalį.

14 Kompetentingi nacionaliniai teismai kai kurias administracines ir baudžiamojo pobūdžio sankcijas pareiškėjoms panaikino ar sumažino, o tai įrodo, kad skunde minimi subjektai piktnaudžiavo melagingais pareiškimais, kuriuos pareiškėjos laiko „nepagrįstu bylinėjimusi“, kaip tai suprantama pagal 1998 m. liepos 17 d. Sprendime *ITT Promedia / Komisija* (T-111/96, EU:T:1998:183) suformuotą jurisprudenciją.

15 2012 m. kovo 27 d. Komisija perdavė nekonfidencialią ir konsoliduotą skundo versiją jame nurodytiems subjektams, jie savo pastabas pateikė 2012 m. balandžio–birželio mėn.

16 Savo pastabose šie subjektai ginčijo skunde nurodytus faktus ir iš esmės nurodė, kad įvairūs jų skundai ir ieškiniai nacionalinėms administracinės valdžios institucijoms ir nacionaliniams teismams buvo teisėti, nes, be kita ko, buvo pažeistos jų teisės į intelektinę ar pramoninę nuosavybę, be to, jais buvo siekiama išvengti žalos jų reputacijai. Jie taip pat paaiškino, kad ieškiniai ir skundai nebuvo koordinuojami, o tai, kad jie buvo pateikti panašiu metu, iš esmės galima paaiškinti aplinkybe, jog jie tuo pačiu metu susidūrė su neteisėta lygiagrečių importuotojų veikla. Šiuo klausimu tiek tam tikrų

augalų apsaugos produktus gaminančių ir (arba) platinančių įmonių arba pastarųjų ir profesinių organizacijų ar nacionalinės valdžios institucijų kontaktai, tiek jų dalyvavimas patikrinimuose buvo visiškai pagrįsti. Šie pagrįsti kontaktai neįrodo kartelio, kaip jis suprantamas pagal SESV 101 straipsnį.

17 2014 m. gruodžio 8 d. raštu Komisija informavo pareiškėjas apie ketinimą atmesti skundą iš esmės dėl to, kad nėra pakankamo Sąjungos intereso tęsti tyrimą pagal SESV 101 ir 102 straipsnius.

18 Grįsdama savo preliminarią analizę Komisija, pirma, paaiškina, kad tikimybė nustatyti SESV 101 straipsnio ir (arba) 102 straipsnio pažeidimą yra maža dėl grindžiant skundą pateiktų įrodymų nepakankamumo ir sunkumų šiuo atveju įrodyti *RWA Raiffeisen Ware Austria* dominuojančią padėtį ar kolektyvinę dominuojančią padėtį ir tada – piktnaudžiavimą tokia padėtimi. Šiuo klausimu Komisija mano, kad iš 1998 m. liepos 17 d. Sprendimo *ITT Promedia / Komisija* (T-111/96, EU:T:1998:183) ir 2010 m. liepos 1 d. Sprendimo *AstraZeneca / Komisija* (T-321/05, EU:T:2010:266) išplaukianti jurisprudencija netaikoma esant tokioms situacijoms, kai įmonės informuoja nacionalinės valdžios institucijas apie kitų įmonių tariamai neteisėtą elgesį ar veiksmus arba kai daro spaudimą, kad pastarųjų atžvilgiu būtų pradėtos administracinės ar baudžiamosios bylos. Antra, Komisija nurodė, kad tokiam tyrimui reikalingi ištekliai tikriausiai būtų neproporcingi nedidelės tikimybės nustatyti pažeidimą atžvilgiu. Trečia, Komisija nurodė, kad šiame etape nacionalinės valdžios institucijos ir nacionaliniai teismai gali geriau įvertinti skunde nurodytas problemas.

19 Savo 2015 m. sausio 8 d. pateiktose pastabose *Agro Trade Handelsgesellschaft* ir *Cera Chem* atstovas pranešė Komisijai, kad šios bendrovės atsiima skundą. Jis taip pat paaiškino, kad *Agria Polska*, *Agria Chemicals Poland*, *Star Agro* ir *Agria Beteiligungsgesellschaft* ginčija sprendimą palikti skundą nenagrinėtą, ir patikslino, kad toks sprendimas labai sumažintų jų galimybes nacionaliniuose teismuose gauti žalos atlyginimą dėl SESV 101 ir 102 straipsnių pažeidimų.

20 Ginčijamu sprendimu Komisija atmetė skundą, ji iš esmės pakartojo 2014 m. gruodžio 8 d. rašte išdėstytos preliminarios analizės argumentus ir pažymėjo, kad turi ribotus išteklius ir kad šiuo atveju išsamus tyrimas, kurį reikėtų atlikti dėl keturiose valstybėse narėse esančių 18 subjektų septynerių metų veiklos, būtų per daug sudėtingas ir atimtų per daug laiko, o tikimybė nustatyti pažeidimą šiuo atveju atrodo nedidelė, todėl ir buvo nuspręsta nepradėti tyrimo.

Procesas Bendrajame Teisme ir skundžiamas sprendimas

21 2015 m. rugpjūčio 19 d. *Agria Polska*, *Agria Chemicals Poland*, *Star Agro* ir *Agria Beteiligungsgesellschaft* Bendrojo Teismo kanceliarijai pateikė ieškinį dėl ginčijamo sprendimo panaikinimo.

22 Grįsdamos savo ieškinį jos nurodė du ieškinio pagrindus, susijusius su, pirma, teisės į veiksmingą teisminę gynybą, įtvirtintos Europos Sąjungos pagrindinių teisių chartijos (toliau – Chartija) 47 straipsnyje, pažeidimu ir, antra, SESV 101 ir 102 straipsnių pažeidimu.

23 Skundžiamu sprendimu Bendrasis Teismas atmetė abu šiuos pagrindus ir todėl atmetė visą ieškinį.

Byla Teisingumo Teisme ir šalių reikalavimai apeliacinėje byloje

24 2017 m. birželio 20 d. *Agria Polska*, *Agria Chemicals Poland*, *Star Agro* ir *Agria Beteiligungsgesellschaft* Teisingumo Teismo kanceliarijai pateikė šį apeliacinį skundą.

25 Aktu (jį Teisingumo Teismo kanceliarija gavo 2017 m. gruodžio 12 d.) *Star Agro* informavo Teisingumo Teismą atsisakanti savo apeliacinio skundo.

26 Aktu (jį Teisingumo Teismo kanceliarija gavo 2017 m. gruodžio 21 d.) Komisija nurodė Teisingumo Teismui neturinti jokių pastabų dėl šio atsisakymo.

27 Savo apeliaciniu skundu *Agria Polska*, *Agria Chemicals Poland* ir *Agria Beteiligungsgesellschaft* (toliau – apeliantės) Teisingumo Teismo prašo:

– panaikinti skundžiamą sprendimą,

– priimti galutinį sprendimą byloje ir panaikinti ginčijamą sprendimą,

– priteisti iš Komisijos bylinėjimosi išlaidas.

28 Komisija Teisingumo Teismo prašo:

– atmesti apeliacinį skundą ir

– priteisti iš apeliančių bylinėjimosi išlaidas.

Dėl apeliacinio skundo

Dėl priimtinumo

29 Komisija iš esmės tvirtina, kad nė vienas iš apeliančių nurodytų pagrindų nėra priimtinas. Pažymėjusi, kad jai labai sunku suprasti apeliančių pareiškimus, vis dėlto ji prašo Teisingumo Teismo įvertinti viso apeliacinio skundo priimtinumą.

30 Apeliantės nurodo, kad jų apeliacinis skundas ir visi pagrindai yra priimtini.

31 Pagal SESV 256 straipsnio 1 dalies antrą pastraipą ir Europos Sąjungos Teisingumo Teismo statuto 58 straipsnio pirmą pastraipą apeliacinis skundas paduodamas tik dėl teisės klausimų ir turi būti pagrįstas pagrindais, susijusiais su nepriklausymu Bendrojo Teismo jurisdikcijai, procedūros pažeidimais Bendrajame Teisme, kurie daro poveikį apelianto interesams, arba minėto teismo padarytu Sąjungos teisės pažeidimu.

32 Todėl tik Bendrasis Teismas turi kompetenciją nustatyti faktines aplinkybes, išskyrus atvejus, kai jo išvados iš esmės neatitinka jam pateiktų bylos dokumentų, ir įvertinti pateiktus įrodymus. Šių faktinių aplinkybių nustatymas ir įrodymų vertinimas, išskyrus tuos atvejus, kai jie buvo iškraipyti, nėra teisės klausimas, kurio kontrolę atlieka Teisingumo Teismas (2009 m. kovo 25 d. Nutarties *Scippacercola ir Terezakis / Komisija*, C-159/08 P, nepaskelbta Rink., EU:C:2009:188, 33 punktas ir nurodyta jurisprudencija).

33 Be to, pagal Teisingumo Teismo procedūros reglamento 169 straipsnio 2 dalį pagrinduose ir teisiniuose argumentuose, kuriais remiamasi, tiksliai nurodomi ginčijami Bendrojo Teismo sprendimo ar nutarties motyvuojamosios dalies punktai. Pagal suformuotą jurisprudenciją apeliaciniame skunde turi būti aiškiai nurodytos sprendimo, kurį prašoma panaikinti, skundžiamos dalys ir teisiniai argumentai, konkrečiai pagrindžiantys šį prašymą; priešingu atveju apeliacinis skundas ar atitinkamas pagrindas yra nepriimtinas (2009 m. balandžio 23 d. Sprendimo *AEPI / Komisija*, C-425/07 P, EU:C:2009:253, 25 punktas; 2013 m. rugsėjo 19 d. Sprendimo *EFIM / Komisija*, C-56/12 P, nepaskelbtas Rink., EU:C:2013:575, 21 punktas ir 2018 m. birželio 6 d. Sprendimo *Apcoa Parking Holdings / EUIPO*, C-32/17 P, nepaskelbtas Rink., EU:C:2018:396, 38 punktas).

34 Nagrinėjamu atveju reikia konstatuoti, kad iš tikrųjų apeliacinis skundas išdėstytas neaiškiai ir kad jame yra labai bendrų pareiškimų be konkrečių motyvų, taip pat jame ginčijamas faktinių aplinkybių vertinimas.

35 Vis dėlto, nepaisant šių trūkumų, atsižvelgiant į įvairius argumentus apeliaciniame skunde nurodomi ginčijami skundžiamo sprendimo elementai ir pateikiami prieštaravimus grindžiantys argumentai.

36 Dėl Komisijos tvirtinimo, kad apeliantės tik pakartoja Bendrajame Teisme nurodytus argumentus, neatsižvelgiant į pirmesniame punkte pateiktas pastabas, reikia pažymėti, kad jos iš esmės ginčija tai, kaip Bendrasis Teismas aiškino ir taikė Sąjungos teisę. Tokiomis aplinkybėmis pirmojoje instancijoje nagrinėti teisės klausimai gali būti iš naujo nagrinėjami šiame apeliaciniame procese. Iš tikrųjų, jeigu apeliantas negalėtų grįsti savo apeliacinio skundo Bendrajame Teisme nurodytais pagrindais ir argumentais, apeliacinis procesas netektų dalies prasmės (šiuo klausimu žr. 2009 m. kovo 25 d. Nutarties *Scippacercola ir Terezakis / Komisija*, C-159/08 P, nepaskelbta Rink., EU:C:2009:188, 36 punktą ir nurodytą jurisprudenciją ir 2009 m. balandžio 23 d. Sprendimo *AEPI / Komisija*, C-425/07 P, EU:C:2009:253, 24 punktą).

37 Todėl negalima teigti, kad visas apeliacinis skundas yra nepriimtinas. Apeliančių nurodytų pagrindų ir argumentų priimtinumas bus vertinamas nagrinėjant kiekvieną iš jų atskirai.

Dėl esmės

38 Apeliantės nurodo tris apeliacinio skundo pagrindus. Pirmasis pagrindas siejamas su Bendrojo Teismo padarytu SESV 101 ir (arba) 102 straipsnių, aiškinamų atsižvelgiant į Reglamento Nr. 1/2003 7 straipsnio 1 ir 2 dalis ir Reglamento Nr. 773/2004 7 straipsnio 2 dalį, pažeidimu. Antrasis pagrindas susijęs su Bendrojo Teismo padarytu SESV 101 ir (arba) 102 straipsnių, aiškinamų atsižvelgiant į ESS 17 straipsnio 1 dalį ir SESV 105 straipsnį, veiksmingumo pažeidimu. Trečiasis pagrindas susijęs su Bendrojo Teismo padarytu veiksmingos teisminės gynybos principo, teisės į veiksmingą gynybą teisme ir gero administravimo principo pažeidimu.

Dėl pirmojo pagrindo

– Šalių argumentai

39 Nurodydamos pirmąjį pagrindą ieškovės ginčija Bendrojo Teismo išvadą, kad Komisija nepadarė akivaizdžios aplinkybių vertinimo klaidos, turėjusios įtakos sprendimui pradėti tyrimą.

40 Pirma, jos ginčija skundžiamo sprendimo 46 ir 47 punktus.

41 Bendrasis Teismas padarė teisės klaidą, nes to sprendimo 46 punkte rėmėsi tam tikrų skunde nurodytų įmonių pateiktais paaiškinimais dėl jų elgesio apeliančių atžvilgiu panašumo. Iš tikrųjų akivaizdu, kad šios įmonės, gindamos savo interesą, kad skundas būtų atmestas, pateikė paaiškinimus, kuriais ginčijo nurodomą SESV 101 ir 102 straipsnių pažeidimą. Bendrasis Teismas turėjo patikrinti šiuos paaiškinimus atsižvelgdamas į apeliančių pateiktus įrodymus.

42 Skundžiamo sprendimo 47 punkte pateikti vertinimai dėl skunde nurodytų įmonių nustatytų priemonių galimo antikonkurencinio pobūdžio visiškai neatitinka apeliančių nurodytų aplinkybių. Taip pat negalima teigti, kad, kaip nurodyta šio sprendimo 44 punkte, šių priemonių imtis turėjo teisę protingai reaguodamos į jų konkurentų nustatytą ar tikėtiną elgesį. Šiuo klausimu Bendrasis Teismas neskyrė reikiamo dėmesio aplinkybei, kad didžioji dalis minėtų įmonių kaltinimų buvo nepagrįsti, o

sprendimai, priimti jų prašymu atlikus patikrinimus, buvo panaikinti. Be to, ieškovės savo ieškinyje pirmojoje instancijoje nurodė veiksmų, dėl kurių buvo pateiktas skundas, aiškiai antikonkurencinį pobūdį.

43 Antra, apeliantės ginčija tai, kaip Bendrasis Teismas skundžiamo sprendimo 67–73 punktuose aiškino ir taikė 1998 m. liepos 17 d. Sprendime *ITT Promedia / Komisija* (T-111/96, EU:T:1998:183) ir 2010 m. liepos 1 d. Sprendime *AstraZeneca / Komisija* (T-321/05, EU:T:2010:266) įtvirtintą jurisprudenciją. Ši jurisprudencija, susijusi su SESV 102 straipsniu, taip pat reikšminga ir nagrinėjant skundą dėl SESV 101 straipsnio pažeidimo.

44 Ieškovės tvirtina, kad 1998 m. liepos 17 d. Sprendime *ITT Promedia / Komisija* (T-111/96, EU:T:1998:183) nurodytos sąlygos šiuo atveju yra tenkinamos. Iš tikrųjų aptariami skundai, pateikiant klaidingą ar melagingą informaciją, negali būti laikomi sąžininga priemone. Bendrasis Teismas nepakankamai atsižvelgė į šios bylos aplinkybes, t. y. į tai, kad šie skundai buvo pateikiami dar ir nekompetentingoms institucijoms.

45 Kita vertus, apeliantės tvirtina, kad elgesio, kuriuo kaltinamos skunde nurodytos įmonės, teisinis vertinimas dėl šio elgesio paties pobūdžio ir jo nuolatinumo negali būti siejamas su nacionalinės valdžios institucijų diskrecija. Šiuo klausimu jos ginčija skundžiamo sprendimo 49, 50, 70 ir 71 punktus ir kaltina Bendrąjį Teismą nepakankamai kreipus dėmesį į bylos faktines aplinkybes, taip pat tvirtina, kad aptariamos Lenkijos valdžios institucijos ir Austrijos policija ir prokuratūra po skundų turėjo atitinkamai atlikti tyrimą ir pradėti procedūras.

46 Trečia, apeliantės atkreipia dėmesį į nagrinėjamų pažeidimų tarptautinį pobūdį, kuris yra pagrindas Komisijai pradėti tyrimą, nors Bendrasis Teismas skundžiamo sprendimo 63 ir 64 punktuose nusprendė priešingai. Iš tikrųjų šie pažeidimai apėmė mažiausiai keturių valstybių narių teritorijas, o ne tik dviejų, kaip klaidingai nusprendė Bendrasis Teismas.

47 Be to, priešingai, nei matyti iš skundžiamo sprendimo 62 punkto, tai, kad nacionalinei konkurencijos priežiūros institucijai buvo pateiktas skundas, remiantis Bendrojo Teismo jurisprudencija, negali būti suprantama kaip argumentas, patvirtinantis šios institucijos išimtinę kompetenciją. Iš Reglamento Nr. 1/2003 struktūros negalima daryti išvados, kad galima tokios nacionalinės valdžios institucijos kompetencija gali kliudyti Komisijai pradėti tyrimą, juo labiau kad nacionalinė procedūra nebuvo pradėta dėl procedūrinių priežasčių. Šiuo atveju pažeidimų, kuriais kaltinama, sunkumas, apimtis ir ilga trukmė, apeliančių nurodyti Komisijai pateiktame skunde, turi turėti įtakos vertinant Sąjungos interesą, kaip tai matyti iš 2009 m. balandžio 23 d. Sprendimo *AEPI / Komisija* (C-425/07 P, EU:C:2009:253, 53 punktas).

48 Ketvirta, apeliantės mano, jog skundžiamo sprendimo 56 ir 57 punktuose padaryta teisės klaida, nes Bendrasis Teismas klaidingai nusprendė, kad nei prašomo tyrimo apimtis, nei elgesio, apimančio kelias valstybes nares, apimtis nebuvo pakankamas pagrindas Komisijai pradėti tyrimą. Apeliantės mano priešingai: dėl tokiam tyrimui reikalingų išteklių dydžio Komisija yra tinkamiausia institucija ištirti nagrinėjamą pažeidimą. Ypač tai svarbu dėl nepakankamo *private enforcement*.

49 Prie dubliko apeliantės pridėjo du dokumentus, kuriuose pateikiamas skunde nurodytų subjektų sąrašas ir aprašomas šių subjektų elgesys įvairiose valstybėse narėse.

50 Komisija prašo atmesti pirmąjį pagrindą kaip iš esmės nepriimtiną ir iš dalies nesvarbų. Jos, be kita ko, nurodo, kad prie dubliko pridėti dokumentai yra nepriimtini.

– *Teisingumo Teismo vertinimas*

51 Nurodydamos savo pirmąjį pagrindą apeliantės iš esmės ginčija Bendrojo Teismo vertinimą dėl Komisijos vertinimo, susijusio su Sąjungos interesu tęsti bylos nagrinėjimą, pagrįstumo.

52 Pirmiausia reikia konstatuoti, kad argumentai, kuriais apeliantės ginčija Bendrojo Teismo pateiktą faktinių aplinkybių vertinimą, yra nepriimtini pagal šio sprendimo 32 punkte nurodytą jurisprudenciją, nes jos netvirtina, kad Bendrasis Teismas iškraipė faktines aplinkybes ir įrodymus. Tas pats pasakytina ir apie argumentus, kuriais ginčijamas skundžiamo sprendimo 47 punkte pateiktas skunde nurodytų subjektų priemonių tikslo vertinimas. Taip pat nepriimtini ir argumentai dėl nacionalinės valdžios institucijų ir nacionalinių teismų diskrecijos apimties, kiek tai susiję su jų kompetencijos tariamu neturėjimu ir aplinkybe, kad atlikus patikrinimus nebuvo nustatyta jokio pažeidimo. Galiausiai argumentai, kuriais ginčijamas skundžiamo sprendimo 59 ir 64 punktuose pateiktas vertinimas dėl nurodyto pažeidimo geografinės aprėpties, yra nepriimtini. Tokiomis aplinkybėmis nereikia nagrinėti klausimo dėl apeliančių dokumentų, pridėtų prie dubliko siekiant parodyti skunde nurodytų subjektų elgesio, kuriuo jie yra kaltinami, teritorinę aprėptį, priimtinumo.

53 Visų pirma dėl tikimybės nustatyti SESV 101 ir 102 straipsnių pažeidimą reikia pažymėti, kad, kaip, be kita ko nurodė apeliantės, Bendrasis Teismas skundžiamo sprendimo 45 punkte nustatė, jog tik skunde pateiktoje informacijoje galima buvo įžvelgti galimą šiame skunde nurodytų subjektų elgesio koordinavimą. Vis dėlto to sprendimo 46 ir 47 punktuose Bendrasis Teismas konstatavo, kad Komisija nepadarė akivaizdžios vertinimo klaidos, kai nusprendė, kad tam tikri šių subjektų pateikti paaiškinimai galėjo pagrįsti skundų nacionalinės valdžios institucijoms sutapimą, ir pažymėjo, kad minėti subjektai pagrįstai galėjo informuoti kompetentingas nacionalinės valdžios institucijas apie tai, kad jų konkurentai galimai nesilaiko galiojančių teisės nuostatų.

54 Iš to matyti, kad Bendrasis Teismas tinkamai atsižvelgė ne tik į skunde nurodytų subjektų paaiškinimus, bet ir į apeliančių pateiktus įrodymus.

55 Šioje situacijoje apeliančių argumentas, kuriuo ginčijamas skundžiamo sprendimo 44 punktas, yra grindžiamas klaidingu šio punkto supratimu. Iš tikrųjų Bendrasis Teismas jame tik nurodė Teisingumo Teismo jurisprudenciją, tačiau jos netaikė šioje byloje. Bet kokiu atveju, kalbant apie apeliančių kaltinimą Bendrajam Teismui, kad šis neatsižvelgė į tai, jog nacionaliniai teismai panaikino sprendimus, priimtus gavus skunde nurodytų subjektų skundus, pakanka pažymėti, kad skundžiamo sprendimo 51 punkte Bendrasis Teismas atsižvelgė į šią aplinkybę.

56 Antra, dėl nurodomų skundžiamo sprendimo 67–73 punktuose padarytų klaidų taikant 1998 m. liepos 17 d. Sprendime *ITT Promedia / Komisija* (T-111/96, EU:T:1998:183) ir 2010 m. liepos 1 d. Sprendime *AstraZeneca* / *Komisija* (T-321/05, EU:T:2010:266) įtvirtintą jurisprudenciją reikia pažymėti, kad skundžiamo sprendimo 69–71 punktuose Bendrasis Teismas nurodė, jog šiuose dviejuose sprendimuose buvo nagrinėjamas kitoks elgesys nei tas, kuriuo šioje byloje kaltinami skunde nurodyti subjektai. Bendrasis Teismas nurodė, kad bylose, kuriose buvo priimti minėti sprendimai, administracinės ir teisminės institucijos, į kurias kreipėsi dominuojančią padėtį užimančios įmonės, neturėjo diskrecijos nuspręsti nagrinėti šių įmonių prašymus ar jų nenagrinėti. O šiuo atveju, kaip matyti iš skundžiamo sprendimo 49 ir 50 punktų, į kuriuos daroma nuoroda to sprendimo 71 punkte, valdžios institucijos, į kurias buvo kreiptasi, tokią diskreciją turėjo.

57 Taigi Bendrasis Teismas nesprendė, ar tenkinamos pirmesniame šio sprendimo punkte nurodytuose sprendimuose suformuotos jurisprudencijos taikymo sąlygos, kurios, apeliančių nuomone, susijusios, pirma su tuo, kad toks elgesys, kaip šioje byloje nagrinėjami skundai, buvo nesąžiningas, siekiant priekabiauti prie kitos šalies, ir, antra, elgesys yra plano panaikinti konkurenciją dalis. Todėl apeliančių argumentas, kad nagrinėjamu atveju minėtos sąlygos buvo tenkinamos, neturi reikšmės.

58 Be to, net pripažinus, kad apeliantės nori kaltinti Bendrąjį Teismą padarius teisės klaidą, nes jis minėtos jurisprudencijos taikymą siejo su valdžios institucijų ir teismų, į kuriuos buvo kreiptasi, kompetencijos neturėjimu, jų argumentai yra nepakankamai pagrįsti, kaip reikalaujama pagal šio sprendimo 33 punkte nurodytą jurisprudenciją, todėl yra nepriimtini.

59 Trečia, dėl argumentų, susijusių su Komisijos kompetencija, atsižvelgiant į nurodyto pažeidimo aprėptį ir į tai, kad buvo kreiptasi į kompetentingą nacionalinę instituciją, reikia konstatuoti, kad ieškovių argumentas, kuriuo ginčijamas skundžiamo sprendimo 62 punktas, yra pagrįstas klaidingu šio punkto supratimu. Iš tikrųjų nei iš minėto punkto, nei iš viso skundžiamo sprendimo negalima daryti išvados, kad Bendrasis Teismas manė, jog skundo nacionalinei konkurencijos priežiūros institucijai pateikimas ir šios institucijos kompetencija gali neleisti Komisijai pradėti tyrimą.

60 Kaip apeliantės nurodė Teisingumo Teismui, šis teismas jau yra nusprendęs, kad kai Komisija vertina Sąjungos interesą pradėti tyrimą, ji privalo kiekvienu atveju įvertinti tariamų konkurencijos pažeidimų sunkumą ir jų poveikio stiprumą ir ši pareiga visų pirma reiškia, kad ji atsižvelgia į nurodyto pažeidimo trukmę ir reikšmę ir jo poveikį konkurencijai Sąjungoje (2009 m. balandžio 23 d. Sprendimo *AEPI / Komisija*, C-425/07 P, EU:C:2009:253, 53 punktas ir nurodyta jurisprudencija).

61 Vis dėlto, kadangi skundo konkurencijos srityje Sąjungos intereso vertinimas kiekvienu konkrečiu atveju priklauso nuo faktinių ir teisinių aplinkybių, nereikia nei riboti vertinimo kriterijų, kuriais Komisija gali remtis, skaičiaus, nei, atvirkščiai, įpareigoti remtis vien tam tikrais kriterijais (1999 m. kovo 4 d. Sprendimo *Ufex ir kt. / Komisija*, C-119/97 P, EU:C:1999:116, 79 punktas ir 2001 m. gegužės 17 d. Sprendimo *IECC / Komisija*, C-449/98 P, EU:C:2001:275, 46 punktas). Atsižvelgiant į tai, jog tokioje srityje, kaip konkurencija, faktinės ir teisinės aplinkybės kiekvienoje byloje gali labai skirtis, galima taikyti kriterijus, kurie iki to laiko nebuvo naudojami (1999 m. kovo 4 d. Sprendimo *Ufex ir kt. / Komisija*, C-119/97 P, EU:C:1999:116, 80 punktas), ar suteikti didesnę svarbą vienam kriterijui, kad būtų galima įvertinti šį Sąjungos interesą (2001 m. gegužės 17 d. Sprendimo *IECC / Komisija*, C-449/98 P, EU:C:2001:275, 47 punktas).

62 Pirmesniame šio sprendimu punkte nurodytų taisyklių negali paneigti apeliančių nurodyta jurisprudencija, minėta šio sprendimo 60 punkte, ji turi būti aiškinama atsižvelgiant į konkrečią jos suformavimo situaciją (šiuo klausimu žr. 2013 m. rugsėjo 19 d. Sprendimo *EFIM / Komisija*, C-56/12 P, nepaskelbtas Rink., EU:C:2013:575, 86 punktą).

63 Nors apeliantės teigia, kad jos Komisijai skundą pateikė ne be priežasties ir kad nurodyti pažeidimai apėmė septynerių metų laikotarpį ir buvo tarptautinio pobūdžio, jos nepaaiškino, kaip, atsižvelgiant į bylų, kuriose buvo priimti minėti sprendimai, suformavę šią jurisprudenciją, situaciją, Bendrasis Teismas padarė teisės klaidą, kai atmetė jų argumentus dėl Sąjungos intereso, atsižvelgiant į minėtą jurisprudenciją. Iš to matyti, kad argumentai, kuriuos jos grindžia šia jurisprudencija, turi būti atmesti kaip nepagrįsti.

64 Ketvirta, apeliančių argumentai, jog skundžiamo sprendimo 56 ir 57 punktuose Bendrasis Teismas klaidingai nusprendė, kad tyrimo apimtis ir nagrinėjamo elgesio apimtis nebuvo pakankamas pagrindas pradėti procedūrą, turi būti atmesti kaip nepagrįsti, nes jie neatitinka šio sprendimo 61 punkte nurodytos jurisprudencijos.

65 Iš tikrųjų šiais argumentais iš esmės tvirtinama, kad, kadangi prašomas tyrimas apėmė kelių valstybių narių teritorijas ir jam reikėjo didelių išteklių, Komisija turėjo pradėti tyrimą nepaisydama nagrinėjamos bylos aplinkybių ir mažos tikimybės nustatyti Sąjungos konkurencijos teisės taisyklių pažeidimą. Minėtais argumentais siekiama, kad teritorinė aprėptis ir tyrimo kaina būtų lemiami kriterijai konstatuojant Sąjungos interesą pradėti tyrimą, priešingai, nei nurodyta minėtoje jurisprudencijoje.

66 Todėl pirmasis pagrindas turi būti atmestas kaip iš dalies nepriimtinas, iš dalies nesvarbus ir iš dalies nepagrįstas.

Dėl antrojo pagrindo

– Šalių argumentai

67 Nurodydamos antrąjį pagrindą apeliantės ginčija skundžiamo sprendimo 83 punkte pateiktą išvadą, kad Komisija nepažeidė SESV 101 ir 102 straipsnių veiksmingumo.

68 Pirma, jos tvirtina, kad Bendrasis Teismas nepakankamai įvertino Komisijos vaidmenį, kuris jai tenka pagal ESS 17 straipsnio 1 dalį ir SESV 105 straipsnį, t. y. užtikrinti SESV 101 ir 102 straipsnių taikymą ir jų veiksmingumą. Jos mano, kad nors Komisija turi diskreciją nagrinėdama skundus, ši diskrecija nėra beribė. Konkrečiai kalbant, ši institucija negalėjo panaikinti SESV 101 ir 102 straipsnių veiksmingumo atsisakydama pradėti tyrimą, nors apeliantės jai nurodė faktines aplinkybes ir pateikė įrodymų, patvirtinančių bent jau Sąjungos teisės pažeidimo, apimančio kelias valstybes nares, tikimybę ir pranešė apie *UOKiK* sprendimą nepradėti procedūros dėl pasibaigusio senaties termino, kuris yra neginčijamas.

69 Atsižvelgiant į tai, teiginys skundžiamo sprendimo 78 punkte, kad Komisija neturėjo pareigos patikrinti, ar nacionalinė konkurencijos priežiūros institucija, kuriai buvo pateiktas analogiškas skundas, turi institucinių, finansinių ir techninių išteklių vykdyti pagal Reglamentą Nr. 1/2003 jai pavestą funkciją, neatitinka 2010 m. gruodžio 15 d. Sprendimo *CEAHR / Komisija* (T-427/08, EU:T:2010:517, 173 punktas).

70 Apeliančių nuomone, nagrinėjamu atveju Bendrasis Teismas negalėjo patvirtinti skundo atmetimo, nes nagrinėjamas pažeidimas apėmė kelių valstybių narių teritorijas ir jos negalėjo pasinaudoti veiksminga gynyba nacionalinėje konkurencijos priežiūros institucijoje. Juo labiau kad, kaip per posėdį Bendrajame Teisme pripažino Komisija, galimybės apskųsti *UOKiK* atsisakymą pradėti procedūrą nebuvimas galėjo pažeisti SESV 101 ir 102 straipsnius, tačiau Bendrasis Teismas į tai neatsižvelgė.

71 Antra, apeliantės nurodo, kad Bendrasis Teismas skundžiamo sprendimo 79 ir paskesniuose punktuose padarė teisės klaidų, susijusių su realios galimybės joms pasinaudoti veiksminga apsauga nacionalinėje konkurencijos priežiūros institucijoje ir nacionaliniuose teismuose nebuvimu.

72 Jos mano, kad skundžiamo sprendimo 79 punkte pateikta išvada, jog jos neįrodė kad *UOKiK* neketino tęsti tyrimo ir veiksmingai nubausti už SESV 101 ir 102 straipsnių pažeidimus, yra nesuprantama atsižvelgiant į jų Bendrajam Teismui pateiktus įrodymus. Akivaizdu, kad *UOKiK* nenagrinėjo skundo iš esmės dėl to, kad buvo pasibaigęs senaties terminas.

73 Minėto sprendimo 80 ir paskesniuose punktuose Bendrasis Teismas rėmėsi teorine galimybe nacionaliniuose teismuose pateikti ieškinį dėl žalos, sukeltos SESV 101 ir 102 straipsnių neatitinkančio elgesio, atlyginimo. Tačiau jis tinkamai neišanalizavo realių apeliančių galimybių pateikti tokį ieškinį. Iš tikrųjų toks ieškinys būtų neįmanomas dėl procedūrinių ir institucinių priežasčių, nes 2014 m. lapkričio 26 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos 2014/104/ES dėl tam tikrų taisyklių, kuriomis reglamentuojami pagal nacionalinę teisę nagrinėjami ieškiniai dėl žalos, patirtos dėl valstybių narių ir Europos Sąjungos konkurencijos teisės nuostatų pažeidimo, atlyginimo (OL L 349, 2014, p. 1) įgyvendinimo mechanizmas nacionalinėje teisėje dar tik kuriamas. Tiek Komisija, tiek Bendrasis Teismas jau seniai žinojo apie *private enforcement* neveiksmingumą.

74 Apeliantės mano, kad tokiomis aplinkybėmis Bendrasis Teismas negalėjo patvirtinti Komisijos atsisakymo pradėti tyrimą nepriklausomai nuo akivaizdžių sąlygų, rodančių būtinybę taikyti Sąjungos konkurencijos teisę.

75 Komisija mano, kad antrasis pagrindas yra nepriimtinas, iš dalies nesvarbus ir iš dalies nepagrįstas.

– *Teisingumo Teismo vertinimas*

76 Skundžiamo sprendimo 83 punkte Bendrasis Teismas iš esmės nusprendė, kad net esant tokiai situacijai, kai nacionalinė konkurencijos priežiūros institucija, šiuo atveju *UOKiK*, atmeta nacionalinį skundą dėl su nacionalinėje teisėje numatyta senaties taisykle susijusių priežasčių ir net kai galimas Komisijos tyrimas būtų galėjęs palengvinti ieškovių įrodinėjimo naštą nacionaliniuose teismuose pareiškus ieškinius, Komisijos atsisakymas pradėti tyrimą nepanaikina SESV 101 ir 102 straipsnių veiksmingumo.

77 Nurodydamos antrą pagrindą apeliantės iš esmės tvirtina, kad ši Bendrojo Teismo išvada prieštarauja minėtų straipsnių veiksmingumui. Šiuo klausimu iš apeliančių procesinių dokumentų matyti, kad jos mano, jog Komisijos užduotis užtikrinti minėtų straipsnių laikymąsi ją įpareigojo pradėti tyrimą dėl trijų priežasčių.

78 Pirma, apeliantės nurodo argumentą, kad jos pateikė įrodymų dėl SESV 101 ir 102 straipsnių pažeidimo tikimybės keliose valstybėse narėse.

79 Vis dėlto šis tvirtinimas grindžiamas faktine prielaidą, kurią Bendrasis Teismas paneigė, todėl jis turi būti atmestas. Iš tikrųjų Bendrasis Teismas skundžiamo sprendimo 53 ir 54 punktuose nusprendė, kad Komisija nepadarė akivaizdžios vertinimo klaidos, kai nurodė, kad atsižvelgiant į jai pateiktus įrodymus galimybė konstatuoti pažeidimą yra maža. To sprendimo 63 ir 64 punktuose ji taip pat konstatavo, kad minėtas pažeidimas iš esmės apima dviejų valstybių narių teritoriją.

80 Bet kokiu atveju, net pripažinus, kad, kaip nurodo apeliantės, minimi pažeidimai apėmė kelių valstybių narių teritoriją, reikia pažymėti, kad jų argumentai neatitinka šio sprendimo 61 punkte nurodytos suformuotos jurisprudencijos. Iš tikrųjų šis argumentas reikštų, kad Komisija, net rizikuodama pažeisti SESV 101 ir 102 straipsnių veiksmingumą, turėtų pradėti tyrimą tik dėl to, kad nurodomi pažeidimai apima kelias valstybes nares.

81 Antra, apeliantės tvirtina, kad jos negalėjo pasinaudoti veiksminga gynyba nacionaliniu lygmeniu, nes *UOKiK* atsisakė pradėti procedūrą dėl pasibaigusio senaties termino, o šis sprendimas yra neskundžiamas, ir kad Komisija pirmiausia turėjo patikrinti, ar nacionalinės valdžios institucijos gali užtikrinti pakankamą jų teisių apsaugą.

82 Šiuo klausimu iš skundžiamo sprendimo 77 ir 79 punktų matyti, kad, kaip Teisingumo Teismui patvirtino apeliantės, *UOKiK* atsisakymas nagrinėti nacionalinį skundą pagrįstas senaties termino pasibaigimu, kurio neatitikties Sąjungos teisei apeliantės Bendrajame Teisme neįrodė, ir kad jos nacionaliniame skunde *UOKiK* vertinimui nenurodė faktinių aplinkybių, susijusių su laikotarpiu po 2008 m. Iš to matyti, jog apeliantės neįrodė, kad jos negalėjo iš nacionalinių valdžios institucijų reikalauti užtikrinti SESV 101 ir 102 straipsnių laikymąsi. Priešingai, jų nurodytas negalėjimas *UOKiK* reikalauti užtikrinti SESV 101 ir 102 straipsnių laikymąsi yra susijęs su jų pačių nepakankamu rūpestingumu.

83 Be to, pagal Teisingumo Teismo suformuotą jurisprudenciją, kurią Bendrasis Teismas teisingai priminė skundžiamo sprendimo 80–82 ir 84 punktuose, apeliantės turi galimybę nacionaliniams teismams pateikti ieškinius dėl žalos, kurią jos galimai patyrė dėl skunde, pateiktame siekiant, kad būtų užtikrintas SESV 101 ir 102 straipsnių laikymasis, nurodyto elgesio, ir pasinaudoti iš šių nuostatų kylančiomis teisėmis nacionaliniuose teismuose, ypač tada, kai Komisija nusprendžia nenagrinėti skundo.

84 Tokiomis aplinkybėmis, net pripažinus, kad Bendrasis Teismas padarė teisės klaidą ir nepaisė savo jurisprudencijos, kai skundžiamo sprendimo 78 punkte nusprendė, kad veiksmingumo reikalavimas Komisijai konstatavus Sąjungos intereso pradėti tyrimą nebuvimą nesukelia jai pareigos patikrinti, ar nacionalinė konkurencijos priežiūros institucija turi institucinių, finansinių ir techninių išteklių vykdyti pagal Reglamentą Nr. 1/2003 jai pavestą funkciją, tokia klaida bet kokiu atveju būtų nereikšminga. Todėl nereikia nagrinėti iš esmės argumento dėl minėto 78 punkto.

85 Taip pat nereikšmingas argumentas, jog Bendrasis Teismas skundžiamo sprendimo 79 punkte nepagrįstai nusprendė, kad *UOKiK* neketino tęsti tyrimo ir veiksmingai nubausti už SESV 101 ir 102 straipsnių pažeidimus, nes jis pagrįstas tik šio sprendimo vieno motyvo kritika.

86 Trečia, apeliantės mano, kad galimybė nacionaliniuose teismuose pateikti ieškinį dėl žalos atlyginimo yra neveiksminga ir kad Bendrasis Teismas turėjo išnagrinėti realias jų galimybes pateikti tokį ieškinį.

87 Kaip numatyta ESS 19 straipsnio 1 dalies antroje pastraipoje, valstybės narės turi nustatyti teisių gynimo priemones, kad užtikrintų teisės subjektams jų teisių į veiksmingą teisminę gynybą Sąjungos teisei priklausančiose srityse laikymąsi (šiuo klausimu žr. 2018 m. vasario 27 d. Sprendimo *Associação Sindical dos Juízes Portugueses*, C-64/16, EU:C:2018:117, 34 punktą), o Komisija neprivalo galimų teisminės apsaugos trūkumų nacionaliniu lygmeniu taisyti pradėdama tyrimą, kuriam reikia daug išteklių, nors tikimybė konstatuoti SESV 101 ir 102 straipsnių pažeidimą yra maža.

88 Todėl apeliančių argumentus dėl tariamų teisminės gynybos spragų nacionaliniuose teismuose reikia atmesti kaip nepagrįstus.

89 Taigi antrasis pagrindas atmestinas kaip iš dalies nereikšmingas ir iš dalies nepagrįstas.

Dėl trečiojo pagrindo

– Šalių argumentai

90 Nurodydamos trečiąjį pagrindą apeliantės tvirtina, kad atmesdamas ieškinį ir patvirtindamas ginčijamą sprendimą, priimtą neatlikus išsamaus bylos tyrimo Bendrasis Teismas pažeidė veiksmingos teisminės gynybos principą, teisę į veiksmingą gynybą teisme ir gero administravimo principą.

91 Šiuo atžvilgiu pirmiausia jos pakartoja savo grindžiant antrąjį apeliacinio skundo pagrindą išdėstytą nuomonę dėl veiksmingos teisminės gynybos nacionaliniu lygmeniu nebuvimo. Pirma, *UOKiK* sprendimas atsisakyti pradėti procedūrą dėl pasibaigusio senaties termino pagal *Naczelny Sąd Administracyjny* (Vyriausiasis administracinis teismas, Lenkija) yra neskundžiamas. Per posėdį Bendrajame Teisme Komisija pripažino, kad tokia jurisprudencija gali turėti neigiamą įtaką SESV 101 ir 102 straipsniams. Antra, *private enforcement* procedūros yra neveiksmingos. Todėl skundžiamo sprendimo 99 punktas pažeidžia veiksmingos teisminės gynybos principą.

92 Taip pat apeliantės mano, kad Bendrasis Teismas nepagrįstai neišnagrinėjo iš esmės jų pagrindo, kuriuo grindžiamas panaikinimas dėl teisės į veiksmingą gynybą teisme pažeidimo. Skundžiamo sprendimo 93 punkte Bendrasis Teismas nurodė, kad jos turėjo galimybę pareikšti ieškinį dėl skundo atmetimo. Tačiau Bendrajame Teisme nurodytas pagrindas buvo susijęs su aplinkybe, kad nesant Komisijos dėl esmės priimto sprendimo, kaip numatyta Reglamento Nr. 1/2003 7 straipsnyje, jos neteko galimybės apskųsti tokį sprendimą teismui, kad šis patikrintų, ar buvo padarytas SESV 101 straipsnio ir (arba) 102 straipsnio pažeidimas. Kaip matyti iš skundžiamo sprendimo 38 punkto, Bendrasis Teismas tik patikrino ginčijamo sprendimo pagrįstumą tikslumo ir detalumo reikalavimų laikymosi atžvilgiu. Tačiau toks tyrimas neužtikrina teisės į veiksmingą gynybą teisme, kaip ji suprantama pagal 1950 m. lapkričio 4 d. Romoje pasirašytos Europos žmogaus teisių ir pagrindinių laisvių apsaugos konvencijos 13 straipsnį ir Chartijos 47 straipsnį.

93 Galiausiai apeliantės tvirtina, kad Bendrasis Teismas neatsižvelgė į Komisijos pareigą išnagrinėt bylą per protingą terminą, kaip reikalaujama pagal Chartijos 41 straipsnį.

94 Komisija tvirtina, kad trečiasis pagrindas yra nepriimtinas ir nepagrįstas.

– *Teisingumo Teismo vertinimas*

95 Pirmiausia apeliančių argumentai dėl tariamai nepakankamos teisminės apsaugos nacionaliniu lygmeniu turi būti atmesti dėl šio sprendimo 87 punkte nurodytų priežasčių.

96 Antra, reikia pažymėti, kad priešingai, nei nurodo apeliantės, Bendrasis Teismas skundžiamo sprendimo 93–95 punktuose tinkamai atsakė į jų argumentus, kad Komisijos sprendimo dėl esmės dėl SESV 101 ir 102 straipsnių pažeidimo egzistavimo ar neegzistavimo nebuvimas pažeidė jų teisę į veiksmingą gynybą teismuose.

97 Bendrasis Teismas nepadarė jokios teisės klaidos atmesdamas šiuos argumentus. Iš tikrųjų, kaip skundžiamo sprendimo 94 punkte nurodė Bendrasis Teismas, Reglamento Nr. 1/2003 7 straipsnis nesuteikia pareiškėjui teisės reikalauti priimti galutinį sprendimą dėl nurodyto pažeidimo buvimo arba nebuvimo (šiuo klausimu žr. 1999 m. kovo 4 d. Sprendimo *Ufex ir kt. / Komisija*, C-119/97 P, EU:C:1999:116, 87 punktą ir 2011 m. kovo 31 d. Nutarties *EMC Development / Komisija*, C-367/10 P, nepaskelbta Rink., EU:C:2011:203, 73 punktą).

98 Todėl Bendrasis Teismas nepadarė teisės klaidos nepriimdamas sprendimo dėl esmės dėl skunde nurodyto pažeidimo buvimo ar nebuvimo.

99 Trečia, dėl apeliančių argumento dėl procedūros Komisijoje trukmės reikia priminti, kad, kadangi apeliaciniame procese Teisingumo Teismas turi jurisdikciją tik ištirti pirmojoje instancijoje nagrinėtų pagrindų ir argumentų teisinius vertinimus, šalis negali Teisingumo Teisme pirmą kartą iškelti pagrindo ir argumentų, kurie nebuvo nurodyti Bendrajame Teisme (šiuo klausimu žr. 2016 m. lapkričio 8 d. Sprendimo *BSH / EUIPO*, C-43/15 P, EU:C:2016:837, 43 punktą ir 2017 m. gruodžio 13 d. Sprendimo *Telefónica / Komisija*, C-487/16 P, nepaskelbtas Rink., EU:C:2017:961, 84 punktą).

100 Nagrinėjamu atveju iš skundžiamo sprendimo 22 punkto, kurio apeliantės neginčija Teisingumo Teisme, matyti, kad tik per posėdį Bendrajame Teisme jos nurodė administracinės procedūros Komisijoje trukmę, o atsakydamos į Bendrojo Teismo klausimą patvirtino neketinančios pateikti naujo pagrindo dėl protingo termino principo pažeidimo.

101 Todėl apeliantės negali Teisingumo Teisme ginčyti administracinės procedūros Komisijoje trukmės.

102 Be to, apeliantės nepagrįstai teigia, kad Bendrasis Teismas turėjo *ex officio* išnagrinėti šios procedūros trukmę (pagal analogiją žr. 2000 m. gruodžio 13 d. Nutarties *SGA / Komisija*, C-39/00 P, EU:C:2000:685, 45 punktą).

103 Taigi trečiąjį pagrindą reikia atmesti kaip iš dalies nepriimtiną ir iš dalies nepagrįstą.

104 Kadangi nė vienam iš apeliančių pagrindžiant apeliacinį skundą pateiktų pagrindų nebuvo pritarta, visas apeliacinis skundas atmestinas.

Dėl bylinėjimosi išlaidų

105 Pagal Teisingumo Teismo procedūros reglamento 184 straipsnio 2 dalį, jeigu apeliacinis skundas yra nepagrįstas, bylinėjimosi išlaidų klausimą sprendžia Teisingumo Teismas. Pagal to paties reglamento 138 straipsnio 1 dalį, taikomą apeliacinėse bylose pagal šio reglamento 184 straipsnio 1 dalį, pralaimėjusiai šaliai nurodoma padengti bylinėjimosi išlaidas, jei laimėjusi šalis to reikalavo.

106 Kadangi Komisija reikalavo priteisti bylinėjimosi išlaidas iš apeliančių, o šios pralaimėjo apeliacinę bylą, jos turi padengti ne tik savo, bet ir Komisijos patirtas bylinėjimosi išlaidas.

107 Be to, pagal Procedūros reglamento 141 straipsnio 1 dalies ir 184 straipsnio 1 dalies nuostatas šaliai, kuri atsisako apeliacinio skundo, nurodoma padengti išlaidas, jei kita šalis to reikalavo savo pastabose dėl apeliacinio skundo atsisakymo. Pagal Procedūros reglamento 141 straipsnio 4 dalies ir 184 straipsnio 1 dalies nuostatas nesant reikalavimų atlyginti bylinėjimosi išlaidas, kiekviena šalis padengia savo bylinėjimosi išlaidas.

108 Šioje byloje reikia nuspręsti, kad *Star Agro* padengia savo bylinėjimosi išlaidas.

Remdamasis šiais motyvais, Teisingumo Teismas (devintoji kolegija) nusprendžia:

1. **Atmesti apeliacinį skundą.**

2. ***Agria Polska sp. z o.o.*, *Agria Chemicals Poland sp. z o.o.* ir *Agria Beteiligungsgesellschaft mbH* padengia savo ir Europos Komisijos bylinėjimosi išlaidos.**

3. ***Star Agro Analyse und Handels GmbH* padengia savo bylinėjimosi išlaidas.**

Parašai.